

PŘIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0161

Zajištění odpovědnosti a spravedlnosti v reakci na pokračující útoky Ruska proti civilnímu obyvatelstvu na Ukrajině

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 30. dubna 2026 o zajištění odpovědnosti a spravedlnosti v reakci na pokračující útoky Ruska proti civilnímu obyvatelstvu na Ukrajině (2026/2700(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Ukrajině a Rusku,
- s ohledem na Chartu Organizace spojených národů,
- s ohledem na Ženevské úmluvy z roku 1949 a jejich dodatkové protokoly,
- s ohledem na Římský statut Mezinárodního trestního soudu,
- s ohledem na dohodu mezi Radou Evropy a Ukrajinou ze dne 25. června 2025 o zřízení Zvláštního tribunálu pro zločin agrese vůči Ukrajině,
- s ohledem na závěry Evropské rady z 26. června 2025, 18. prosince 2025 a 19. března 2026,
- s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN ze dne 2. března 2022, v níž vyjádřilo politování nad ruskou agresí vůči Ukrajině, jež je v rozporu s Chartou OSN, a na rezoluci Valného shromáždění OSN ze dne 14. listopadu 2022 o podpoře nápravy a odškodnění za agresi vůči Ukrajině,
- s ohledem na Úmluvu Rady Evropy o zřízení Mezinárodní komise pro posuzování nároků Ukrajiny,
- s ohledem na zřízení Mezinárodního střediska pro stíhání zločinu agrese vůči Ukrajině,

- s ohledem na čl. 136 odst. 2 a 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že uplynuly více než čtyři roky od chvíle, kdy Rusko zahájilo protiprávní, nevyprovokovanou a neodůvodněnou plošnou útočnou válku proti Ukrajině, která je pokračováním útoku započatého anexí Krymu a okupací částí Donbasu, což představuje hrubé porušení svrchovanosti Ukrajiny a její územní celistvosti a má závažné humanitární, ekonomické, environmentální a regionální důsledky; vzhledem k tomu, že ruská válečná agrese vychází z nacionalistické imperialistické ideologie a je součástí širšího souboru cílů namířených proti Západu a jeho zájmům a hodnotám;
- B. vzhledem k tomu, že Rusko provádí úmyslné opakované útoky na civilní obyvatelstvo a civilní objekty, mj. na energetickou infrastrukturu a zdravotnická zařízení, což představuje závažné porušení mezinárodního humanitárního práva, včetně Ženevských úmluv a Římského statutu Mezinárodního trestního soudu; vzhledem k tomu, že v důsledku opakovaných ruských útoků na ukrajinskou civilní energetickou infrastrukturu během této zimy byly miliony lidí na Ukrajině nuceny snášet mrazivé teploty a měly omezený přístup k elektřině, topení a tekoucí vodě; vzhledem k tomu, že neustálé systematické útoky na energetickou infrastrukturu vedou k rozsáhlým výpadkům elektřiny, které mají dopad mimo jiné na nemocnice a základní služby, a ohrožují tak životy civilního obyvatelstva;
- C. vzhledem k tomu, že ruské ozbrojené síly nedávno zesílily letecké a raketové útoky na velká ukrajinská města, včetně Kyjeva, Charkova, Dnipra, Odesy a Záporoží, což má za následek značný počet civilních obětí a rozsáhlé ničení obytných oblastí; vzhledem k tomu, že v průběhu dubna 2026 provedlo Rusko na Ukrajině nebyvale vysoký počet útoků, při nichž zahynulo nejméně 75 civilistů a více než 400 osob bylo zraněno; vzhledem k tomu, že podle Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva (OHCHR) bylo od 24. února 2022 zabito více než 15 500 civilistů a více než 43 000 jich bylo zraněno, přičemž skutečná čísla jsou pravděpodobně mnohem vyšší;
- D. vzhledem k tomu, že podle organizace UNICEF bylo na Ukrajině zabito nebo zraněno více než 3 200 dětí, více než třetina ukrajinských dětí musela opustit svůj domov a že byly poškozeny nebo zničeny tisíce škol a vzdělávacích zařízení, což vedlo k tomu, že každé třetí dítě nemůže navštěvovat prezenční výuku; vzhledem k tomu, že v březnu 2026 dospěla nezávislá mezinárodní vyšetřovací komise OSN pro Ukrajinu k závěru, že ruské orgány se dopustily zločinů proti lidskosti a válečných zločinů v podobě deportací, násilného přesunu a násilných zmizení ukrajinských dětí; vzhledem k tomu, že EU opakovaně vyzvala Rusko a Bělorusko, aby zajistily bezpečný a bezpodmínečný návrat všech ukrajinských dětí a dalších civilistů, kteří byli deportováni nebo přemístěni, na Ukrajinu;

vzhledem k tomu, že navracené děti uvádějí, že byly ze strany ruských orgánů vystaveny snahám o „převýchovu“, jejichž cílem bylo vymazat jejich ukrajinskou identitu;

- E. vzhledem k tomu, že od 24. února 2022 zdokumentovala Světová zdravotnická organizace po celé Ukrajině nejméně 2 881 útoků na zdravotnické pracovníky, zdravotnická zařízení, vozidla záchranné služby a velkosklady zdravotnického materiálu;
- F. vzhledem k tomu, že Valné shromáždění OSN uznalo, že Rusko musí být pohnáno k odpovědnosti za všechny případy porušování mezinárodního práva na Ukrajině nebo proti ní a musí nést právní důsledky svých mezinárodně protiprávních činů, včetně odškodnění za újmu způsobenou těmito činy; vzhledem k tomu, že Valné shromáždění OSN uznalo také, že je nutné vytvořit mezinárodní mechanismus pro odškodnění za škody, ztráty nebo újmu vzniklé v důsledku mezinárodně protiprávního jednání Ruské federace;
- G. vzhledem k tomu, že v březnu 2023 vydal Mezinárodní trestní soud zatykač na Vladimira Putina a Marii Lvovovou-Bělovovou za válečný zločin nezákonné deportace a přesunu ukrajinských dětí; vzhledem k tomu, že následně vydal zatykač na čtyři vysoké ruské vojenské představitele – Viktora Sokolova, Sergeje Kobylaše, Sergeje Šojgua a Valeryje Gerasimova – obviněné z nasměrování útoků na civilní objekty a zločinů proti lidskosti;
- H. vzhledem k tomu, že Rusko systematicky útočilo na více než 1 700 ukrajinských kulturních památek a více než 2 500 objektů kulturní infrastruktury, včetně muzeí a archivů, které poškodilo, čímž porušilo Haagskou úmluvu na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu z roku 1954; vzhledem k tomu, že UNESCO zaznamenalo poškození více než 500 památek kulturního dědictví na Ukrajině, zejména v důsledku opakovaných ruských raketových a dronových úderů; vzhledem k tomu, že mezi nimi jsou místa s mimořádnou všeobecnou hodnotou, zejména katedrála svaté Sofie v Kyjevě a historické centrum Odesy, které byly v přímém důsledku ruské útočné války zapsány na Seznam světového dědictví v ohrožení; vzhledem k tomu, že záměrné ničení kulturní identity představuje další rozměr újmy způsobené ukrajinskému lidu;
- I. vzhledem k tomu, že Rusko i nadále nasazuje rakety a drony v blízkosti jaderných zařízení na Ukrajině, včetně černobylské uzavřené zóny, což vedlo k významnému poškození nového ochranného pláště černobylské jaderné elektrárny a představuje vážné a trvalé riziko pro jadernou bezpečnost a jaderné zabezpečení;
- J. vzhledem k tomu, že EU znovu potvrdila svůj závazek zajistit plnou odpovědnost za válečné a jiné nejzávažnější zločiny, vyzvala k trvalému úsilí o zprovoznění Zvláštního tribunálu pro zločin agrese vůči Ukrajině a rovněž přispěla částkou 10 milionů EUR na

financování předsunutého týmu, který připraví institucionální, logistické a organizační základy tohoto tribunálu;

- K. vzhledem k tomu, že EU dne 16. prosince 2025 podepsala Úmluvu Rady Evropy o zřízení Mezinárodní komise pro posuzování nároků Ukrajiny, která má umožnit odškodnění civilních obětí; vzhledem k tomu, že činnost této komise bude slavnostně zahájena v rámci 135. zasedání Výboru ministrů Rady Evropy v Kišiněvě dne 14. května 2026; vzhledem k tomu, že registr škod, který byl vytvořen v roce 2023, slouží jako záznam uznatelných nároků na náhradu škod způsobených Ruskem a představuje základní nástroj, který Ukrajině a jejím občanům umožňuje požádat o odškodnění podle mezinárodního práva;
 - L. vzhledem k tomu, že ve svém rozhodnutí ze dne 9. července 2025 ve věci Ukrajina a Nizozemsko vs. Rusko Evropský soud pro lidská práva uvádí, že Rusko je v souvislosti s konfliktem, který začal na východní Ukrajině v roce 2014, odpovědné za rozsáhlé případy hrubého porušování lidských práv, které jsou v rozporu s Evropskou úmluvou o lidských právech, mj. za sestřelení letu MH17 v červenci 2014;
 - M. vzhledem k tomu, že jakékoli budoucí příměří nebo mírový proces nesmí bránit probíhajícím a budoucím procesům zaměřeným na zajištění odpovědnosti, zdržovat je nebo je narušovat; vzhledem k tomu, že odpovědnost a mír jsou v rámci mezinárodního práva vzájemně se posilujícími imperativy;
1. znovu co nejdůrazněji odsuzuje ruskou brutální válečnou agresi proti Ukrajině, mj. úmyslné údery na obytné oblasti a civilní a kritickou infrastrukturu, a ostře odsuzuje nedávné kruté útoky na civilisty z dubna 2026;
 2. opakuje své požadavky, aby Rusko okamžitě, zcela a bezpodmínečně upustilo od útoků na civilní obyvatelstvo a civilní infrastrukturu, stáhlo všechny své vojenské síly z mezinárodně uznávaného území Ukrajiny, zastavilo nucené deportace a nezákonné adopce, ukončilo mučení a nelidské zacházení a propustilo a vrátilo všechny zadržované, unesené a nezákonně adoptované civilisty do vlasti;
 3. znovu potvrzuje svou bezvýhradnou solidaritu s odvážným ukrajinským lidem, podporuje nezávislost, svrchovanost a územní celistvost Ukrajiny v rámci jejích mezinárodně uznávaných hranic a zdůrazňuje, že Ukrajina má podle článku 51 Charty OSN přirozené právo na sebeobranu;
 4. poukazuje na to, že útočná válka Ruska proti Ukrajině představuje zjevné porušení mezinárodního práva a Charty OSN a bezprecedentní útok na evropskou bezpečnost; zdůrazňuje, že vedoucí představitelé Ruska a jeho spojenci musejí nést odpovědnost za úlohu, kterou hrají v rámci tohoto zločinu agrese, za válečné

zločiny, zločiny proti lidskosti a za další zločiny podle mezinárodního práva;

5. s vážným znepokojením konstatuje, že ruský stát a Sovětský svaz, jeho předchůdce, nebyly nikdy pohnány k odpovědnosti za své zločiny, včetně katyňského masakru – historickou pravdu o němž se Moskva opět snaží zkreslit v přímém rozporu s uznávanými důkazy a svými předchozími přiznáními – a masových deportací celých národů na Sibiř, což upevnilo kulturu beztrestnosti, která pokračovala válečnými zločiny spáchanými během první a druhé čečenské války, ruskou agresí proti Gruzii v roce 2008 a vojenskou intervencí v Sýrii a od roku 2014 na Ukrajině a která nadále umožňuje další zvěrstva; domnívá se, že pokračující oslavování osobností, jako je nechvalně známý zakladatel sovětského bezpečnostního aparátu a architekt státního teroru Felix Dzeržinskij, včetně toho, že po něm byla nedávno pojmenována akademie Federální bezpečnostní služby, a systematické popírání, zkreslování, a dokonce ospravedlňování zločinů spáchaných Sovětským svazem na okupovaných národech a na lidech obývajících území současné Ruské federace znamená výslovné zachovávání této kultury beztrestnosti a vysílá jasný signál o hodnotách, které prosazují jedinci, kteří jsou v Rusku v mocenském postavení; domnívá se proto, že brutalita, s jakou se Rusko projevuje na Ukrajině a za kterou stojí politické vedení a nejvyšší vojenské struktury za podpory významných částí společnosti, je systémové povahy a odráží hluboce zakořeněnou imperialistickou politiku, která je neoddelitelná od násilí, represí a krveprolití; upozorňuje, že pokud nebude nyní zajištěna rozhodná a vymahatelná odpovědnost, bude jakékoli očekávání změn v budoucnu nejen bezpředmětné, ale i nebezpečně naivní;
6. vyjadřuje hluboké politování nad tím, že mezinárodní úsilí stále nestačí k ukončení ruské agrese; naléhavě vyzývá EU, její členské státy a partnery, aby zintenzivnili tlak na Rusko a masivně navýšili svou vojenskou podporu Ukrajině, zejména v oblasti protivzdušné obrany a schopnosti provádět útoky na velkou vzdálenost, s cílem chránit civilní obyvatelstvo a kritickou infrastrukturu Ukrajiny;
7. oceňuje práci nezávislé mezinárodní vyšetřovací komise OSN pro Ukrajinu při vyšetřování údajného porušování a zneužívání lidských práv, porušování mezinárodního humanitárního práva a souvisejících trestných činů a vítá prodloužení jejího mandátu; důrazně odmítá tvrzení Ruska, že se zaměřuje výhradně na vojenské cíle; připomíná zjištění vyšetřovací komise, že ruské síly systematicky útočí na civilisty a civilní objekty;
8. podporuje zřízení a rychlé zprovoznění Zvláštního tribunálu pro zločin agrese vůči Ukrajině a vybízí všechny členské státy EU, aby se k němu připojily; vítá příslib Nizozemska hostit zvláštní tribunál v první fázi, a vybízí k zintenzivnění úsilí o dokončení nabídky hostitelské země pro druhou fázi; vyzývá EU a její členské státy, aby i

nadále podporovaly zřízení Zvláštního tribunálu pro zločin agrese vůči Ukrajině, zajistily jeho co nejrychlejší zprovoznění a snažily se pro něj získat širší mezinárodní podporu;

9. oceňuje klíčovou úlohu Eurojustu a jeho společného vyšetřovacího týmu při podpoře úsilí o vyvození odpovědnosti za zločiny spáchané na Ukrajině; vyzývá Komisi, aby zajistila trvalé financování Mezinárodního střediska pro stíhání zločinu agrese vůči Ukrajině i po prosinci 2026, a zaručila tak, aby bylo možné všechny shromážděné důkazy i nadále neomezeně předávat budoucímu zvláštnímu tribunálu;
10. oceňuje ukrajinské a mezinárodní organizace občanské společnosti, které dokumentují válečné zločiny Ruska na Ukrajině a poskytují podporu obětem a svědkům; vítá trvalou podporu, kterou poskytuje poradní mise EU pro reformu sektoru civilní bezpečnosti na Ukrajině, a to samostatně i v rámci Poradní skupiny pro boj proti trestným činům krutého zacházení, jež hraje zásadní úlohu při posilování mechanismů odpovědnosti;
11. zdůrazňuje, že odpovědnost se musí rozšířit na všechny osoby, které mohou nařizovat nebo umožňovat páčání zločinu agrese, včetně vysoce postavených politických, vojenských a soudních činitelů; v této souvislosti zdůrazňuje, že tato odpovědnost by se měla vztahovat i na soudce Ústavního soudu Ruské federace a poslance Státní dumy, kteří svými rozhodnutími schválili anexi ukrajinských území, čímž přímo přispěli k umožnění zločinu agrese, přičemž je nutné se přednostně zaměřit na ty osoby, které za to nesou největší odpovědnost;
12. zdůrazňuje, že plně podporuje vyšetřování vedené Mezinárodním trestním soudem, které se zabývá údajnými válečnými zločiny, zločiny proti lidskosti nebo genocidou spáchanými na Ukrajině; připomíná, že podle Římského statutu jsou členské státy povinny zatknout a vydat všechny osoby, na něž byl vydán zatýkací rozkaz Mezinárodního trestního soudu a které vstoupí na jejich území; vyjadřuje hluboké znepokojení nad sankcemi USA vůči Mezinárodnímu trestnímu soudu a jeho žalobcům, soudcům a zaměstnancům, které maří veškerou probíhající činnost tohoto soudu v oblasti vyšetřování a trestního stíhání a představují závažný útok na mezinárodní soudní systém; vyzývá Komisi, aby urychleně aktivovala blokovací nařízení, a členské státy, aby bezodkladně vystupňovaly své diplomatické úsilí s cílem chránit a zabezpečit Mezinárodní trestní soud jakožto nepostradatelný základní kámen mezinárodního soudního systému;
13. odsuzuje ruský vývoz ukradeného obilí z okupovaných oblastí Ukrajiny a zdůrazňuje, že jeho konfiskace může představovat válečný zločin; vyzývá k okamžitým opatřením k zastavení vývozu nezákonně zabaveného obilí a obchodu s tímto obilím;

14. vyjadřuje podporu tomu, aby se EU stala plnohodnotným členem Mezinárodní komise pro posuzování nároků Ukrajiny; vyzývá členské státy, aby neprodleně dokončily všechny formální postupy nutné pro jejich přistoupení, a umožnily tak této mezinárodní komisi, aby rychle zahájila svou činnost;
15. zdůrazňuje, že je nutné zajistit účinnou koordinaci všech mechanismů odpovědnosti, aby se zabránilo zdvojování úsilí, zajistila efektivita a minimalizoval negativní dopad na oběti a svědky;
16. vyzývá místopředsedkyni Komise, vysokou představitelku Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Komisi, aby zřídily delegaci EU při mezinárodních organizacích se sídlem v Haagu, k nimž v současné době patří Mezinárodní trestní soud, Mezinárodní soudní dvůr a Organizace pro zákaz chemických zbraní, jejímž cílem by bylo mimo jiné zajistit, aby se EU efektivně zapojila do činnosti nových důležitých mezinárodních subjektů, které zde budou zřízeny;
17. vítá, že Rada po dlouhé době schválila půjčku EU pro Ukrajinu ve výši 90 miliard EUR; v souladu s objasněním, které Komise poskytla na plenárním zasedání v únoru 2026, očekává řádné uplatňování flexibility obsažené v tomto balíčku v rámci režimu výjimek podle čl. 13 odst. 5 nařízení, kterým se zřizuje půjčka na podporu Ukrajiny¹; opakuje svou výzvu, aby byly nalezeny legální způsoby, jak využít peněžní zůstatky spojené s ruskými státními aktivy, jež byly imobilizovány na základě sankcí EU, na podporu obrany a obnovy Ukrajiny, včetně poskytnutí odškodnění v rámci Mezinárodní komise pro posuzování nároků Ukrajiny, a mimo jiné také k financování obnovy nového bezpečného ochranného pláště v černobylské jaderné elektrárně poté, co byl poškozen ruskými dronovými útoky;
18. vítá přijetí 20. balíčku sankcí vůči Rusku; bere na vědomí používání nástroje proti obcházení opatření k blokování odklonu vývozu citlivých technologií přes země mimo EU; trvá na tom, že dokud nebude vyjednána a udržitelným způsobem uplatňována mírová dohoda, neměly by být žádné sankce rušeny; vyzývá EU a její členské státy, aby se systematicky zabývaly otázkou obcházení sankcí;
19. vyzývá Radu a Komisi, aby zajistily, že sankce EU proti Rusku budou přísně dodržovány a dále rozšířeny tak, aby se vztahovaly na všechny osoby a subjekty, jejichž rozhodnutí umožnila páčání válečných zločinů a dalších závažných zločinů proti ukrajinskému civilnímu obyvatelstvu nebo k těmto zločinům přispěla;
20. vyzývá orgány a instituce EU, zejména Evropskou službu pro vnější

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2026/467 ze dne 24. února 2026, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení půjčky na podporu Ukrajiny na období 2026–2027 (Úř. věst. L, 2026/467, 26.2.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2026/467/oj>).

činnost, aby spolupracovaly s ukrajinskými orgány a postavily se do čela aktivní komunikační kampaně v Evropě i ve světě, která by zvyšovala povědomí o válečných zločinech spáchaných Ruskem a jeho spojenci a získávala podporu pro vyvozování odpovědnosti a spravedlnost;

21. opakuje, že protiprávní deportace a nucené přesuny ukrajinských dětí představují závažné porušení mezinárodního humanitárního práva a hrubé porušení lidských práv; vítá iniciativu Komise uspořádat společně s Ukrajinou a Kanadou v květnu 2026 v Bruselu zasedání Mezinárodní koalice pro návrat ukrajinských dětí na vysoké úrovni; vyzývá členské státy, které se k této mezinárodní koalici dosud nepřipojily, aby tak bezodkladně učinily;
22. odsuzuje systematické pokusy Ruska o vymazání ukrajinských dějin, kultury, jazyka a identity; připomíná, že rozsah škod způsobených ruskou agresí je i nadále závažný a že v dubnu 2026 se přímé škody na ukrajinské kulturní infrastruktuře a dědictví odhadovaly na více než 4 miliardy EUR;
23. zdůrazňuje, že ruská válečná agrese a útoky na průmyslovou a energetickou infrastrukturu způsobují vážné dlouhodobé škody na životním prostředí Ukrajiny, včetně ničení ekosystémů a kontaminace vody a půdy; vyzývá EU a její členské státy, aby podporovaly všechny iniciativy, které dokumentují ničení životního prostředí způsobené ruskou válkou, i úsilí o zajištění odpovědnosti a odškodnění;
24. znovu potvrzuje, že EU je pevně odhodlána pomoci s rekonstrukcí Ukrajiny, a opakuje, že je připravena podílet se na obnově ukrajinské ekonomiky a civilní a kritické infrastruktury; poukazuje na strategický význam Nástroje pro Ukrajinu pro posílení odolnosti Ukrajiny, urychlení její obnovy a podporu její cesty k udržitelnému rozvoji a členství v EU;
25. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedkyni Komise, vysoké představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států, prezidentovi, vládě a Nejvyšší radě Ukrajiny, generálnímu tajemníkovi OSN, Radě Evropy, Kongresu Spojených států, Mezinárodnímu trestnímu soudu a ruským orgánům.